

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 25 DE NOVEMBRE DE 1910

NÚM. 1665 ANY XXXII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims Atrassats: 20

L'ECLIPSE

—Guaiti, guaiti com se tapa...
—Naturalment; tambéns tapem nosaltres... Si fa una nit tan freda!...

El monument panteó

...Y jo vinga rumiar, tot girant a l'entorn del monument d'en Robert: ¿Què voldrà dir aquesta figura del capellà, mostrant de llegir a un home del poble? Perquè aquell altre home qui esmola la fals ja hi va be; té un vell regust d'una estridència catalanista oblidada en primer lloc per les mateixes dretes, que se n'aprofitaren quan era util, quan era... realista. Però, vaja, això del capellà, en la base del monument an en Robert, la veritat, no ho sé comprendre... Tal vegada aniria be que's repartís, pels encontorns, l'*argument* d'aquella mena de doble processó, en bronze y en marbre. Quan aquets símbols no són prou clars, resulten quasi xarades permanents, a manera d'esfinx modernes...

Repareu que en Robert està figurat en bust; mentres el monument es el més ampli de Barcelona, si's descompta el de Colom. Vol dir que s'ha volgut eternisar, més que la persona o l'obra d'en Robert, en veritat un xic migrades, la representació o l'investidura d'aquell personatge, primer diputat de Catalunya. ¿No es així?

El capellà de bronze, en cambi, no es certament, un bust. Es ben sencer. Y, com posats a desxifrar aquell perennal geogràfic, els ciutadans van donantne interpretacions, a mesura de les propies llums. L'un diu:

—Això vol esser Mossén Cinto.

—No,—diu l'altre, un xic escandalitzat.—Mossén Cinto tindrà el seu monument, y mal podria servir ara de figura decorativa en el d'un home manifestament inferior a ell.

—Doncs què?—diu un altre.—Si poguessem llegir lo que hi ha escrit en la fulla que va mostrant a l'obrer, tal volta sabriem...

—Jo ho he llegit—respon un minyó, a la vora meva.—El capellà mostra un número de *La Veu de Catalunya!*

—Deixeuvos d'histories,—respon, en fi, un senyor que sembla venerable.—Aquet capellà representa la part de l'Església en la renaixensa de Catalunya. ¿Qui no ho sab! Es l'element tradicional; lo que s'en deia l'*avior!*

—Però jo no veig per enlloc l'*altre* element,—respon un jove dels intel·lectuals.—No veig representat aquell federalisme girat a demà, y qui té més drets tal volta a encarnar el catalanisme. En un mot, si en la figura d'aquet capellà ha pogut veure's Mossén Cinto, jo no veig per cap part l'imatge que puga confondre's ab en Pi y Margall...

—Moral de tot això,—diu una veu ronca.—Ja tenim un capellà representatiu, pera que demà una revolta popular el decapiti y l'arrastri, *representativament* també... Sempre val més aixís, que no hi ha sang! Figureuvos, un dia de setmana tràgica, la sort d'aquet capellà, qui no pot fugir ni disfressarse... ¿Com no li possessin un barret frigi!

—De manera que'l monument no ha estat l'obra de tot el catalanisme, ni resulta una cosa neutral. En cas de que la fulla de bronze fos l'edició dels discursos del doctor Robert, es clar que'l capellà que'ls mostra se cuidaria de tancar discretament ab les mans les famoses afirmacions sobre'ls Drets de l'Home y l'herència de la Revolució Francesa!

—No hi ha dubte!

—Ademés, ¿no us basta, pera la vostra edificació, aquell remat del monument? Vol esser una bandera catalana; però damunt ella, en lo més visible, lo més característic y lo més alt, hi ha una creu. Un monument aixís no es la commemoració d'una cosa viva, al bell mitg d'una plassa y sobre unes fonts. Es un panteó, un panteó de cementiri.

GABRIEL ALOMAR

TOLSTOI

En Tolstoi ha mort. Ab ell ha mort el darrer cristià. Una llarga y feconda vida de 82 anys ha acabat d'una manera singular, novelesca. Sembla que la mort, al cor-ferir al gran escriptor, hagi volgut mostrarse digna de la seva vida. Fugint dels amics y de la família, cercant la solitud, en Tolstoi ha deixat d'existir en un poble de tranzit, com un pelegrí, com un vagabond. ¿Cercava realment la solitud, la pau de l'ànima, o es que sentia en els seus polsos el refrec subtil de les ales de la mort?

Hem calificat de feconda la vida del comte Lleó Tolstoi. Y ho ha sigut en el sentit de les nombroses obres genials que'l seu cervell creà y que han fet sentir a tota l'humanitat dels nostres dies un calfred d'emoció. Però l'obra d'en Tolstoi no ha sigut feconda en el sentit de l'eficàcia, de l'influència en la direcció espiritual del món. Tolstoi ha fet milions d'admiradors, però ben pocs prosselits. Y es que'l seu essencial cristianisme no s'avé ab les corrents contemporànies. Els que s'anomenen cristians no'l segueixen, perquè no'n són, de cristians; com ha dit en Pi y Margall, conserven, no la doctrina cristiana, sinó la superstició cristiana. Y els que no's diuen cristians tampoc pogueren seguirlo, perquè es tot un altre'l seu ideal. Però heusaquí que'ls no-religiosos, l'entengueren y l'estimaren més que'ls religiosos.

La mort d'en Tolstoi posa fi a la serie dels grans apostols de la moral cristiana. La nova humanitat, que s'encamina per altres viarans, no deix per això de rendir tribut d'admiració al geni de Tolstoi com a pensador y com a escriptor.

Ha mort sota l'excomunió de l'Església oficial del seu país. Però lo que les iglésies pseudo-cristianes llensen, la mare Naturala ho recull ab amor. En una colina ont de noi jugà, el cos del comte Lleó Tolstoi reposa. Els arbres del bosc seran el seu millor monument fúnebre...

33.324.536

Advertint que això són pessetes y que an aquestes pessetes s'hi han d'afegir 77 centims—que nosaltres, prudentment, hem suprimit en el títol de l'article pera no donar de *golpe* tan llarga restallera de números—tindrà el curiós lector la xifra exacta dels pressupostos municipals de l'any vinent.

Pera acordar la distribució legal d'aquets 33 milions y pico de pessetes celebrà dilluns el nostre Ajuntament sessió extraordinària. Tan extraordinària, que durà de les sis de la tarda a dos quarts de set del matí, y haventse comensat en les fredes estepes del Saló de Cent, va tenir felís terme en el luxós y confortable Consistori nou.

¿Què varen fer durant tantes hores de sessió els laboriosos representants de Barcelona? Lo de sempre: els uns cridar, els altres badar, els altres dormir... y tots plegats riure's dels pobres electors que varen tenir la candidès de votarlos.

Perquè—entre nosaltres ja pot dirse—discutir un pressupost que importa 33 milions en la forma que va ferse en la sessió del dilluns, es burlarse de la ciutat, dels 33 milions y fins dels 77 centims que constitueixen el pico.

Tutto è convenzionale!, exclamava en Cherubini, parlant del teatre. Ab més raó que ell podem dirho els barcelonins al pensar en els nostres desdítixats pressupostos.

Desde la primera a l'última partida, tot es allí convencional y enganyós. S'inventen quantitats, s'apilen números y se sumen milions sense altre objecte que cumplir ab la llei y tancar la boca als bobos.

Els que estan en el secret y el passat dilluns presencia-

¡QUINA VINYA!

Ab companyeres així,
¡vés qu'ls empeta la basa!

Ni la partida d'Obres públiques es la que allí se suposa.

Ni en el ram d'Higiene s'inverteixen les quantitats oficialment acordades.

¡*Tutto, tutto è convenzionale!*

Al comensar l'any nou y entrar en vigor els flamants pressupostos, la realitat s'encarregarà de desvaneixer totes aquestes combinacions, y les quantitats d'un capítol se faran passar a l'altre, y la consignació d'obres s'aplicarà a beneficència y lo destinat a escombres s'invertirà en carruatges, o en banquets al Tibidabo, o en qualsevol altra incongruència per l'estil.

Si això, doncs, ha d'acabar així; si tota la labor realitzada en aquestes sessions que's comensen a posta de sol y s'acaben al neixer el nou dia ha de resultar, al fi y al cap, inútil, ¿per què'ls regidors se prenen tanta molestia, discutint, votant o dormint durant dotze o catorze hores en els sillons del vell o del nou Consistori?...

Lo practic—y potser lo lleal—seria renunciar d'una vegada an aquesta vella comedia y colocar totes les quantitats que se suposa que han de recaudarse, en un sol capítol: el *capítol d'imprevistos*.

¿Els ingressos del vinent any se calcula que seran 33.324.536 pessetes?

Doncs, a *imprevistos* totes, gastar de la pila mentres n'hi hagi y ¡surti lo que's vulgui!

Més o menos hipòcritament, ¿no es això, desde temps immemorial, lo que cada any ve fentse?

A. MARCH

Lo del convent de Gracia

¿Volen saber com està el sorollós assumpte de la nena Montserrat Iñiguez?

Hem tingut ocasió de llegir el dictamen firmat pels sis metges designats pel jutjat pera l'examen de la víctima—dos dels quals, els doctors Janssens y Company, han sigut elegits per l'*acusació privada*—y per ell hem vist que la terro-

rrífica *historia* del Asil de Santa Isabel no ha sigut altra cosa que una comedia, inventada, no se sab ab quins fins, per persones, a lo que's veu, tan ben dotades d'imaginació com desproveïdes d'escrupols. Ni la nena va ser atropellada, ni al convent hi va succeir res, ni en tot lo que aquells dies va dirse per certs diaris hi ha una sola paraula de veritat.

No obstant y això, *El Diluvio*, ab aquella descomunal *mandíbula* que li ha donat el Criador, preten continuar la moixiganga, fent cabrioles grotesques y negant lo que ja a hores d'ara sab tot Barcelona.

¿Veritat que's necessita... humor, després de publicat l'aclaparador dictamen dels sis metges, pera mantenirse encara en semblant actitud?

Lo que *El Diluvio* ha de fer, si es que té consciencia del

ven la funció, se feien creus de la formalitat ab que'ls senyors regidors aixecaven aquell castell de xifres imaginaries.

«Gastos de l'Ajuntament, tant.

»Policia de seguretat, tant més.

»Obres públiques, tal quantitat.

»Instrucció, tal altra.»

Y després d'arreglar conceptes y senyalar consignacions, tiraven ratlla, sumaven y, molt serios, deien:

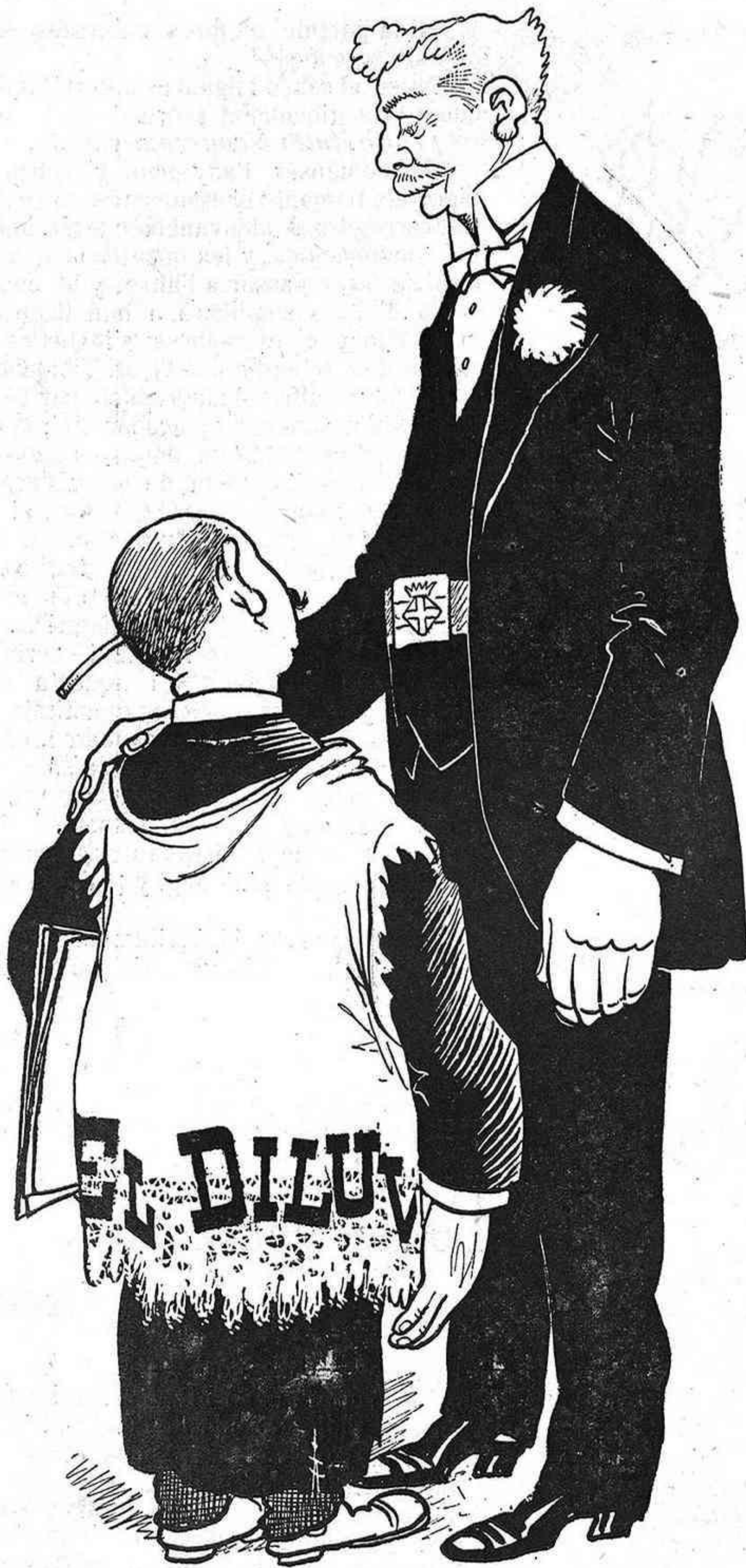
«Total, gastos: 33.324.536 pessetes.»

¿S'ha vist en lloc del món una manera de perdre'l temps més tonta que aquesta?

No hi ha un sol regidor que ignori que tot lo que'l dilluns a la nit va votarse es una mala imitació del género Juli Verne.

Ni els gastos de l'Ajuntament són en realitat els que en la sessió va dirse.

Ni la Policia de Seguretat importa lo que en el pressupost se fa veure.

LLESTOS!

—Noi, ja no't necessito pera res. Acabada l'arcaldia accidental, acabat el secretari.

dever que la seva pasterada—diguemne, indulgentment, *pasterada*—li imposa, es cridar a les persones que de bona fe van deixar enganyar pels seus infundis y tornarnalshi les 2.760 pessetes que candorosament varen entregar al diari y que ningú sab pera què han servit.

2.760 pessetes—2.710 de la subscripció, més 50 recullidés pera'l sosteniment de l'acció popular—fan cincents cinquanta dos duros, y cincents cinquanta dos duros, *máxime*, com diu en Costa, en temps tan calamitosos com els actuals, no són un gra d'anís.

Hala, doncs: a cantar la palinodia y a tornar bitllo-bitllo aquets cincents cinquanta dos duros.

Si al *Diluvio* li ve malament, pot afluixarlos en Batlle, inspirat autor de la novela del *espantoso crimen* y de totes les boles que han contribuït a amenisar-la.

La qüestió es que, o per l'un o per l'altre, els diners equivocadament recullits siguin tornats als pobres ciutadans que, víctimes del seu bon cor, varen anar a la redacció del tranquil·lissim diari a portar el fruit del seus modestos estalvis.

¿Ho farà aixís el *popular* colega?
Es d'esperar que sí.

Ab aquest número de L'ESQUELLA va, sense augment de preu, un plec de quatre pàgines de DEL BORN AL PLATA, «Impressions de viatge», per Santiago Rusiñol.

De com paga el diable a qui be'l serveix

Una vegada més ens cap als barcelonins l'honor d'estrenar, aquets dies, dugues de les primeres autoritats locals. N'estrem dugues els barcelonins residents en la capital. Una no més els habitants d'aquet tros de Catalunya batejat, en la geografia governamental, de *provincia de Barcelona*. Aquesta vegada ens porta, la contradansa de les autoritats governativa y municipal, uns comentaris a la punta de la ploma, comentaris que'l nostre dever de periodistes ens obliga a no deixar escapar. Parlemne, doncs, ja que tenim ademés, l'absoluta certesa de que lo que'n diguem no desplaure del tot al llegidor...

Políticament considerat, es l'Arcalde dimissionari un home que està *de pega*. El senyor Roig y Bergadà, tan correcte y ben educat, tan formal y conseqüent, se veu, en els escacs de la política, perseguit per la desgracia. Ben al revés de lo que a don Bonaventura Muñoz li passa, y del qual pot dirse'n que *totes li ponen*.

Com a politic es, potser, el senyor Roig y Bergadà, un dels pocs exemples de conseqüència, de desinterès y d'abnegació que per aquí corren. Com a particular, en calitat de cavaller, es el senyor Roig lo que la gent sol dirne *un home de totes prendes*. Y no obstant, la dissort del senyor Roig y Bergadà en els bat-y-bulls de la política es una cosa manifesta. Recordi's, sinó, que sigué en Roig y Bergadà un dels primers lliberals de nota que deixaren an en Moret, tot just la silueta política de l'actual President del Consell de Ministres prengué forma en l'espai. Encara per tothom eren tinguts els somnis d'en Canalejas per una serie de quimeres, que ja en Roig y Bergadà trencava els lligams que l'unien als lliberals barcelonins, corrent a alçar la nova bandera del partit canalejista. Conseqüència de l'actitut d'en Roig fou la sortida de la primitiva *Tribuna*. Diputat aleshores per Sant Feliu, esquinsà aixís mateix la seva vestidura moretista en ple Congrés. Com correspon a l'home al qual no dolen prendes, partidari del principi que mana fer be les coses o no ferles, s'encarà el senyor Roig un dia ab en Moret y el feu sabedor de que, d'aquell moment en avant, deixava d'acatar la seva quefatura.

En aquella ocasió sigué el gest del senyor Roig y Bergadà objecte de tota mena de comentaris. Cal confessar que'ls més jutjaren la seva acció com a excessivament prematura. En Canalejas no era cap realitat. *Quefaturalment* parlant, ab prou feines si acabava de sortir de l'ou. Els més benevolts y indulgents calificaren al senyor Roig de temerari. Però'l cop estava donat. En Roig vingué a Barcelona pera mantenirse sempre més canalejista.

Un moment hi ha, en l'història política del senyor Roig, en el qual la seva fe dinàstica trontollà visiblement. Fou quan la memorable vetlla del Novembre de 1905. Els successos desenrot-

llats aquella nit encengueren el cor de patriota del senyor Roig y Bergadà, que sentí en plena galta l'atac inferit al sentiment de Catalunya. El senyor Roig y Bergadà representava, per aquells temps, el districte de Sant Feliu de Llobregat, que tantes voltes l'havia fet depositari de la seva confiança. Irat, ab tota la forsa d'una santa indignació, agafà el senyor Roig el tren y se n'anà a Madrid ab el ferm proposit d'aixecar, al Parlament espanyol, la seva veu de protesta contra uns fets que tingueren la virtualitat de confondre a tots els catalans en germanívola abressada. Casualment era en Moret, l'home a qui en Roig havia detestat, el qui detentava el govern de la nació. Millor ocasió pera dirhi quatre de fresques no podia trobarla el diputat per Sant Feliu... Mes ai! que no sempre van les aigües per allà ont més un desitja, y que mai al parlar d'aquella ocasió pot dirse que en com Roig y Bergadà proposa y es en Canalejas qui opina lo contrari.

En Roig comunicà els seus proposits al qui era ja el seu quefe. En Canalejas esperà en l'andén de l'estació, l'arribada de l'amic, y als pocs moments d'haver trepitjat terra madrilenya veia el diputat català esvaire's el seu ardor patriotic al contacte del qui era allavors President de la Cambra popular. Que si el moment no era oportú..., que si an en Moret podien semblarli, les paraules del diputat per Sant Feliu, una jugada de la que'l seu rival se valia pera restarli autoritat..., que si era un disbarat..., que si altes conveniencies de partit... Total: que'l senyor Roig y Bergadà's doblegà als precis del quefe y amic, y l'oració de protesta, el llamp forjat en la fornal del desvetllament patriotic, respectà el cap d'en Moret. A l'embutxacarse'l seu discurs, moria el senyor Roig a mans d'una mal entesa disciplina... Poc temps després, quan li era al senyor Roig y Bergadà materialment impossible tornar enrera, naixia el moviment esplendorós de Solidaritat Catalana. Davant de les seves gegantesques proporcions se donava'l diputat per Sant Feliu cabal compte de que, escoltant an en Canalejas, havia fet un pa com unes hosties. An en Roig, excessivament confiat y obedient, li era ja impossible pensar altre cop en Sant Feliu. Aixís se recloïa en la solitud del seu despaig sumptuós, ab la pena de veure com en Garriga y Massó, més llarg, y com ell canalejista, s'entregava en cos y ànima a la corrent catalanitzant que li retornava altre cop el seu districte...

No li quedava al senyor Roig y Bergadà altre recurs que'l de donar temps al temps y veure si arribava un dia en que'l mort li passés per davant de casa. Ferm en el seu lloc d'honor, esperà resignat a que en Canalejas se fes amo del poder, única manera de veure compensats els seus serveis. Les circumstancies dugueren a l'actual President del Consell a la governació de la nau de l'Estat. Pujà, per fi, en Canalejas, y el qui més y el qui menos dels politics barcelonins cregueren, ab fonament, que per fi hauria vist el senyor Roig arribada la seva hora. En Roig fou cridat a Madrid. Y quan pensavem que no'n tornaria sense un premi tan gros com la seva abnegació, sapiguem que en Canalejas l'havia destinat a l'Arcaldia. Galant, li oferia el President la fiscalia del Suprem o be una subsecretaria, alhora que li significava el *goig immens* ab que veuria el Govern com anava a presidir l'Ajuntament. En Roig, home disciplinat, consentí una vegada més en sacrificarse, deixant que se l'engaviés injustament en el galliner municipal. Pera un home sol són, realment, masses desgracies. No seria d'aquesta opinió en Canalejas quan, en virtut de presentarse unes noves eleccions, li exigia que no anés a Sant Feliu.

Pera aconsolarlo de tantes desventures no trobà el President del Consell millor medi que'l de promètrelhi la primera senaduria vitalicia que'l Govern tingués a mà. El senyor Roig y Bergadà

A LA BOQUERIA

—Es clar que haurem d'apujar la carn!... ¡No veu que cada carnicer ha de donar set duros!

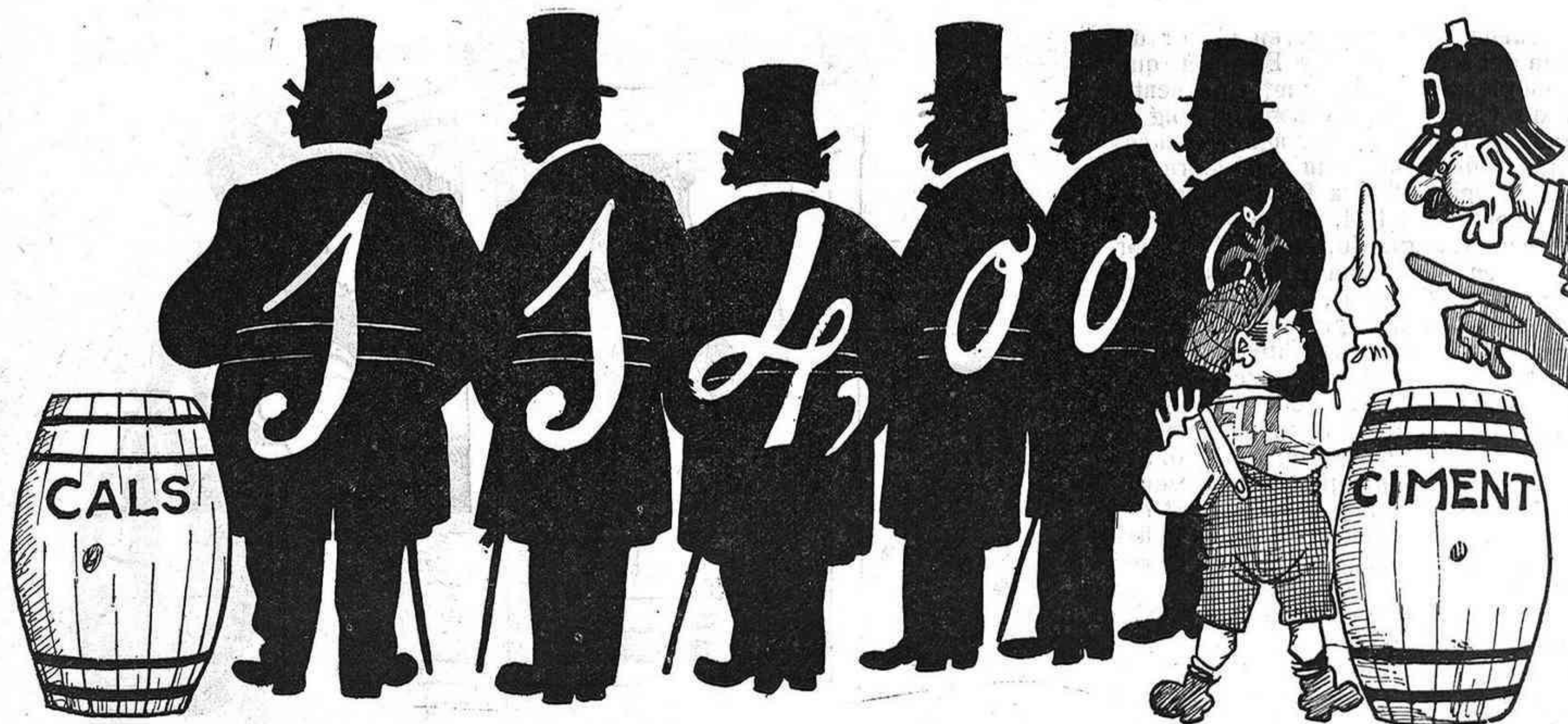
—¿A qu'ls ha de donar?

—Ah!... No's pot dir, no's pot dir...

es fet de pasta d'angels. Se quedà també ab l'Arcaldia, camp abonat a tots els disgustos y tots els mals-de-cap, fins a l'hora en que, per no poder ja més, se n'ha tornat a les solituds del seu despaig sumptuós, sense l'Arcaldia, sense'l districte... y, lo que es encara pitjor, sense la senaduria tan solemniament promesa.

Y aixís ha acabat, per ara, l'odissea del senyor Roig, que veu, pera comble de la seva desgracia, com don Bonaventura Muñoz, amic de totes les situacions, obté d'en Canalejas la gracia ministerial.

Don Bonaventura—enquibit a la magistratura per lo que se'n diu el *quart torn*—sigué magistrat del Suprem per la voluntat d'en Maura, que li concedí, además, tota mena de facilitats pera dur a bon terme les obres de construcció del Palau de Justicia. Ja en Moret havia otorgat a don Bonaventura Muñoz la gran creu d'Isabel la Catolica. També, a l'equiparar en Montero Ríos la categoria de la nostra Audiencia a la de Madrid, va ascendir el senyor Muñoz, quedant, ab aquet motiu, de President de la Territorial, encara que en comissió. Arriba en Canalejas, y, tot fentse don Bonaventura el desmenjat, se calsa el Govern civil. El senyor Muñoz s'ha queixat durant nou mesos. Després de dir tantes vegades que s'aguantava al lloc com pera feros un favor, deixa el Govern per la Fiscalia del Suprem, avant-sala del Ministeri...

NEGOCIS QUE EMBRUTEN

—Qui'ls ha pintat això a l'esquena?... tu?
—No, senyor... El guix!...

Diguin ara si això no es estar de sort, y si el senyor Roig y Bergadà té o no motius pera renegar d'en Canalejas y de l'ànima que l'aguanta!

Boy

L'alegria de la Rambla

Heusaquí, amics, una causa simpàtica: la de les floristes. No més ha calgut que'ls homes grisos de la majoria radical de l'Ajuntament hagin parlat de posar entrebancs a la venda de flors y plantes en la Rambla de Sant Josep, pera que tot el poble barceloní se sentís al costat de les floristes y en contra de la mala feta que contra d'elles s'ha intentat. Tots els fills o veïns de la metròpoli catalana s'han pogut adonar ara de que senten una mena d'estimació envers les flors y les floristes, que són l'alegria de la nostra ciutat.

An algú li ha passat pel cap—pel seu cap vegetal d'horticoltor—que s'havia de privar a les floristes de vendre plantes, testos, flors vives, limitantse el seu mercat a les flors tallades. Y com que ab aqueix sol mercat les floristes no podrien guanyarse la vida, se correria el perill de que pleguessin els seus llocs de venda, de que deixessin sense colors y sense perfums la nostra bellíssima Rambla de les Flors. Davant d'aquet perill, els barcelonins han formulat la seva protesta. En la conversa familiar de la taula casolana, en la tertulia d'amics, en les taules del cafè, en les penyes de les societats, en els rotllos de bones dònes de veinat, s'ha dit aquets dies: «Que no ho sabeu? Diu que per culpa de l'Ajuntament, les floristes de la Rambla potser hauran de plegar...» Y un clam de reprovació, d'indignació, acull la nova.

Es tan desagradable imaginar la Rambla de les Flors sense l'ornament dels llocs de venda!... Tots tenim els sentits avesats a l'encant de l'esclat de colors y de fragancies, a l'ilusió dels rostres riallers de les venedores de flors y dels

ulls guspirejants de les hermoses compradores. Dònes, y flors, y aucells, fan de la nostra Rambla una primavera de tot l'any. L'alegria de la ciutat hi riu sempre...

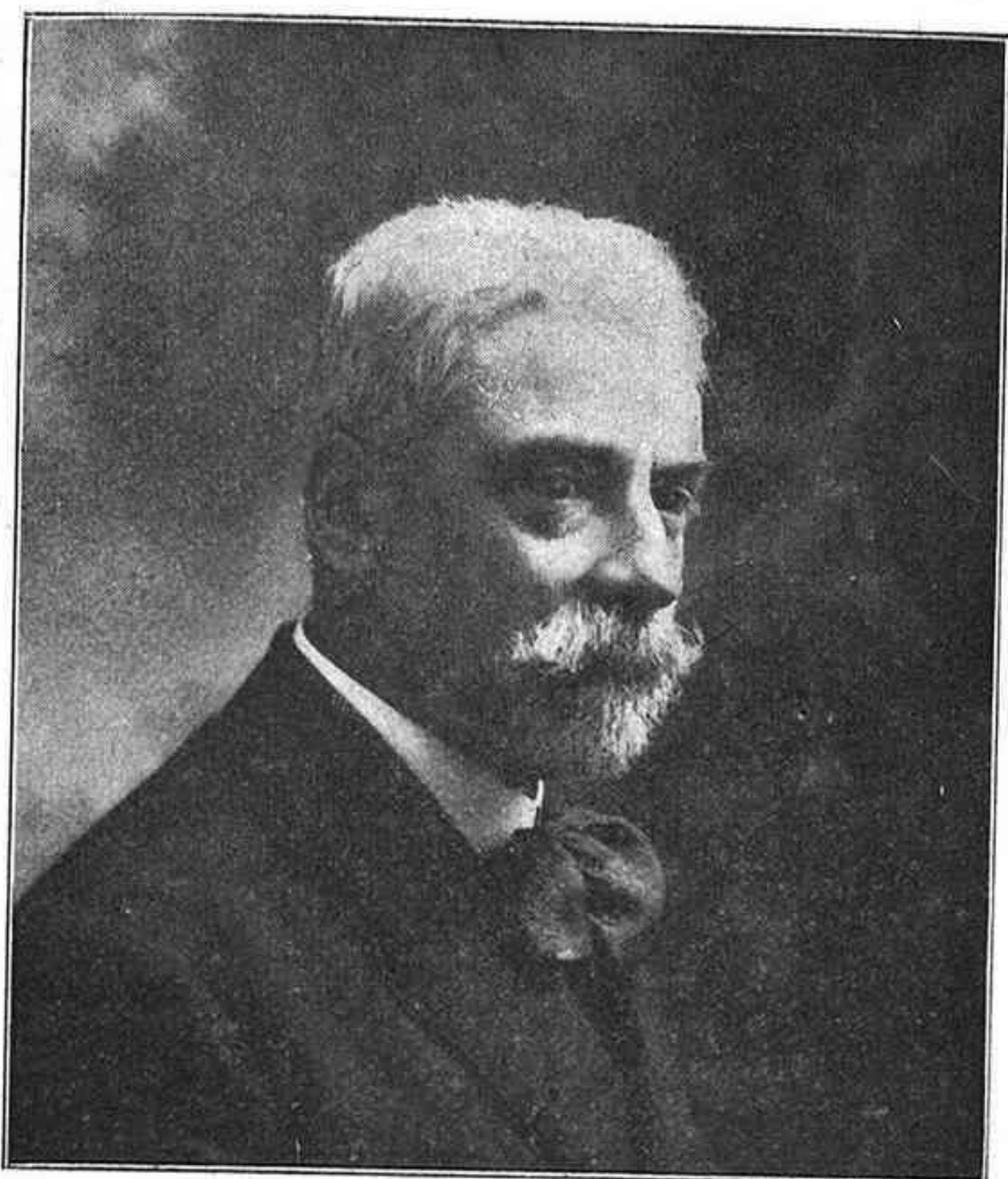
¿Què volen aqueixos regidors malcarats que parlen de flors tallades, y de plantes vives, y de disposicions del municipi? Au, homes, au! Cuideuvos de les escombraries, de la cal's y del guix, dels mercats, dels escorxadors y de les clavegueres. Entre'ls regidors de la majoria no hi ha cap regidor per la Bellesa que tingui jurisdicció pera ocupar-se de la Rambla de les Flors. Si hi ha algun jardiner, es d'aquets que no veuen cap diferencia essencial entre un jardí y un hort, entre un roser y una tomaquera. ¿Què sab aqueixa gent vulgar del valor d'alegria y de poesia que té la més atractívola de les vies ciutadanes?

Ens sembla que si'ls interessats projectes d'alguns regidors tiressin endavant y hi hagués com una mena de vaga de floristes, se produiria a Barcelona una singular revolució. Ha dit en Gabriel Alomar que la Rambla de les Flors es el *pit de Barcelona*. Es veritat: la urbs respira entre les toies y les belles cares femenines. Sense elles, els vianants, acostumats a la seva delícia, sentirien com una ofegor...

Que la majoria de l'Ajuntament malmeti les finances municipals, no hauria de tolerarse, però's tolera. Lo que no's toleraria es que'ns prengui les flors de la Rambla, que'ns robi la alegria de la ciutat. Això ja fora massa. Dedíquense, els regidors de la majoria, a la qüestió de les aigües del Mogent, si no se'ls atura. Però al menos deixin tranquiles les floristes ab les seves flors. Que les venguin tallades o en el test: això no hauria de preocupar a certa gent. A no ser que algú tingui el projecte de solucionar la qüestió mitjansant l'entrega de set duros per part de cada florista de la Rambla de les Flors...

WIFRED

Homenatge an en Guanyabéns

La festa se celebrà en el sumptuós menjador de la *Maison Dorée*, dissabte al vespre. Passaven d'una cinquantena's comensals y entre ells s'hi comptava lo més selecte de la nostra poètica intel·lectualitat.

Asseguts al voltant de la perllongada y magnífica taula, y units per un mateix lligam de veneració al Mestre, poetes d'oposades tendències y de distints estaments coincidiren, per un parell d'agradables hores, en un únic sentiment de germanor, fent gala d'un esperit subtilíssim y d'una gana admirable.

Iniciats per l'Ignasi Iglesias, qui, en nom dels organitzadors de la festa, s'alsà a oferir l'àpat a l'Emili Guanyabéns, vingueren els parlaments, tots sentits, tots sincers y pera tota mena de gustos. En ratlles curtes, en parrafades de prosa florejada, els nostres poetes, joves en sa major part, oblidaren un instant els planys de sa climatèrica lira pera aixecar la copa d'escumós «Codorniu» en honor del festejat poeta, autor de *Trasplantades*; fins que aquet, creient arribada l'hora de cloure'ls brindis, endressà als amics, en mitg d'un sorollós espetec d'aplaudiments, una inspiradíssima y exquisida poesia en acció de gràcies.

Seguidament el chor «Catalunya Nova» entonà ab ferma una unes quantes estrofes valentes, cants patriòtics del poeta homenatjat que tenen de repertori aquells abnegats coristes, y tornaren els aplausos y les estretes de mà y les felicitacions an en Guanyabéns, terminant així una festa tan poèticament fraternal, que's donà el cas de colzejar'shi elements tan distanciat com en Juli Vallmitjana y el senyor Oller; en Carner y en Brossa; y en Pere Corominas y l'Agulló, miracle que sols poden realisar-lo la deva Poesia o el seu digne profeta Guanyabéns.—N.

dels mercats haurà donat tot lo que pot donar de sí quan L'ESQUELLA surti al carrer. Passem, igualment, per damunt d'aquest asquerós *tarugo* dels mercats, però passemhi després d'haver recullit una afirmació llensada pel director del de la Boqueria, y que interessa, en el nostre concepte, a la premsa en general.

L'home, que tindrà, si vostès volen, moltíssim de *desahogat*, però que, al revés de lo que's deia, demostra esser poc *viu*, digué a un redactor d'*El Progreso* que al fer esquitxar les 35 pessetes a cada carnicer el guiava el proposit de poder respondre als gastos que una campanya de premsa ocasionés.

Per lo que's veu, se pensa aquet senyor director de mercat que tot, al món, es tractar ab regidors. Consti, en tot cas, que, per lo que a nosaltres toca, al menos, s'equivoca de mitg a mitg. Ni ab tots els diners del món ens privaria el director del mercat de la Boqueria el que diguessim que no es la plassa que desempenya el lloc que a la seva categoria correspon, que les oposicions per les quals va nomenarse'l sigueren la més monstruosa de les *camamas*, y que no fora al punt que avui ocupa si no s'hagués donat bona manya de posarse al *habla* ab en Moré.

Se veu que'l director del mercat de la Boqueria's recorda massa sovint dels *medis* de que, pera ferse ab el carrec, tingué de valerse, y li sembla que entre'ls periodistes y la

XISTO A LA MADRILENYA

—Sabes quien está ahí de gobernador?... Portela.

—Ah! Ha venido por tela?... Pues ete zí que ze las larga enseguida a Sabadel.

MUNICIPALESCA

En *Boy*, el caustic, m'ha dit que parlaria aquesta setmana del senyor Roig y Bergadà. Parlant en *Boy* d'en Roig; y essent en Marianao conegut de sobres per tothom, podria recaure la secció municipal d'aquesta setmana sobre l'escandol dels mercats.

Però, expremut per la premsa diària, també l'assumpte

majoria dels regidors d'aquesta ciutat no hi ha la més petita diferència.

Y s'equivoca.

Intenti, sinó, fer una prova ab nosaltres...

**

Hem dit que'l director del mercat de la Boqueria es un solemne *desahogat*, y no un *viu*, com asseguren que ell se pensa.

Vegin sinó.

Antic element electorero a les ordres del cèlebre Grañé, desempeñà el carrec d'arcalde de barri al districte VII en els temps deliciosos de la garrotada y *tente tieso*. El dia que pogué ficar el nas a Cà la Ciutat comensà a voler esserho tot. No sabem si avui encara ho manté, però durant molt temps pagà per un igual quota de soci a la *Casa del Pueblo*, a la *Lliga*, y al Circul de la plassa del Teatre.

Y d'això hi ha qui'n diu *vivor!*

Per lo demés, el director del mercat de la Boqueria està unit ab l'*Emiliano* per una amistat de les més fondes. Ab ell comparteix el domini del Paralel. També està en íntima relació ab en Marial, que abans no podia veure'l ni en pintura y avui passeja en cotxe al seu costat.

Veiam si entre uns y altres logren treure'l d'aquet bullit en que, en companyia del seu colega de la plassa de Sant Antoni, se troba, parent, aquest ultim, molt proxim de l'ex-regidor Nel-lo.

**

Y consti que pera L'ESQUELLA no cal que molestin als simpatics venedors dels nostres mercats ab captes.

Per ara encara anem tirant.

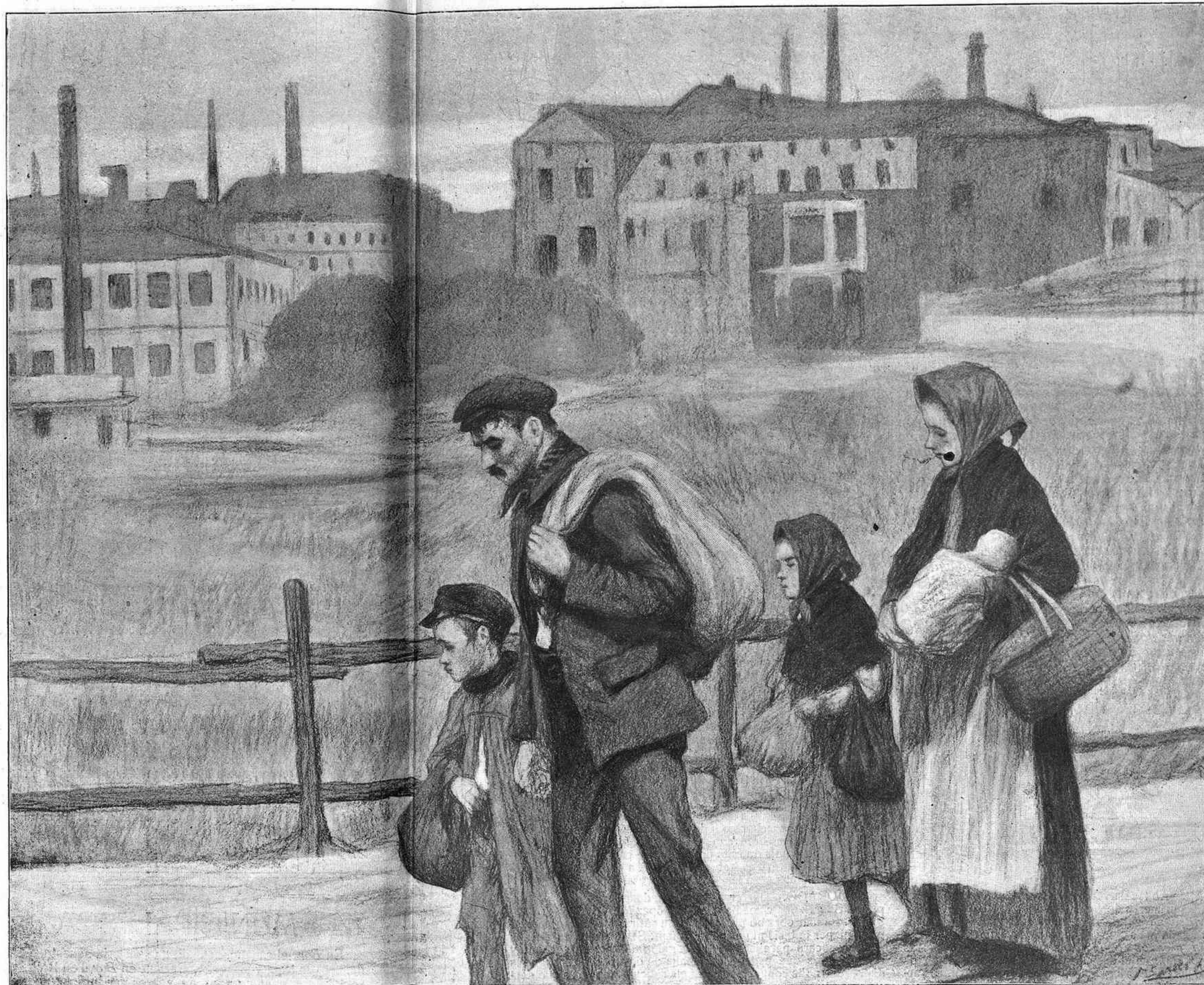
JUST

ART DE VIENA

Entre l'art d'importació, aquest art que s'aprofita de la moda y de les decadències pera arreconar lo genuí y lo típic de cada poble, fins que acaba per desauciarlos del tot; entre aquest art inodoro y incoloro que s'apodera de totes les banderes, impera avui avassallador l'art sarsuelero vienès.

Ja s'havien popularisat entre nosaltres els panets y els mobles, de Viena; però mai aquestes materies d'utilitat domèstica havien dut el trastorn que ha portat l'art vienès al seno de les nacions que s'alabaven de tenir caracter y vida propia. Els panets, ab tot y dur la marca de Viena y ser la joia de les bones taules, no han pogut mai enderrocar la supremacia dels llonguets calents a les 4 de la tarda y a les 9 de la nit; els lliis, ab tot y portar Petiqueta de la capital austriaca, no han arribat mai a fer frontollar cap «*Rey de las camas*» nacional; però l'opereta vienesa es altra cosa; aquesta sí que'n aménassa y de valent. Lo que passava abans ab les cadires de Viena, que sols ne gastaven els rics y més tard els menestrals, y fins els pobres van gastarne, ara passa igualment ab l'art. Ab una acció sense localisar, ab un assumpte d'època indeterminada, ab uns quants personatges d'enlloc y de tot arreu, y ambients sense caracter y tesis cosmopolites, y, sobre tot, ab una musiqueta facil y aixerida, que ho es tot sense ser res, les operetes vienenses entren pels ulls y per les orelles y's fan mes-

CAP AL NOU MÓN

—Y abans de descobrirse l'Amèrica çaont anaven, pare, els emigrants?
—No n'hi havia d'emigrants allavors: l'Inquisició els cremava tots.

A LA BOQUERIA

—Un ral més de contribució?... Digui que això no es un govern; que això es una còva de lladres...
—Senyora... Yo soy persona manada...

A CA'L RECAUDADOR

—Sabs quant me n'he fet, d'aquel coli de gallina? Tres rals; 25 centims més que'ls altres dies...
—Vetaquí el ral de más que le he cobrat a la gallinaire!...

tresses del cor y de la butxaca dels nostres estragats espectadors.

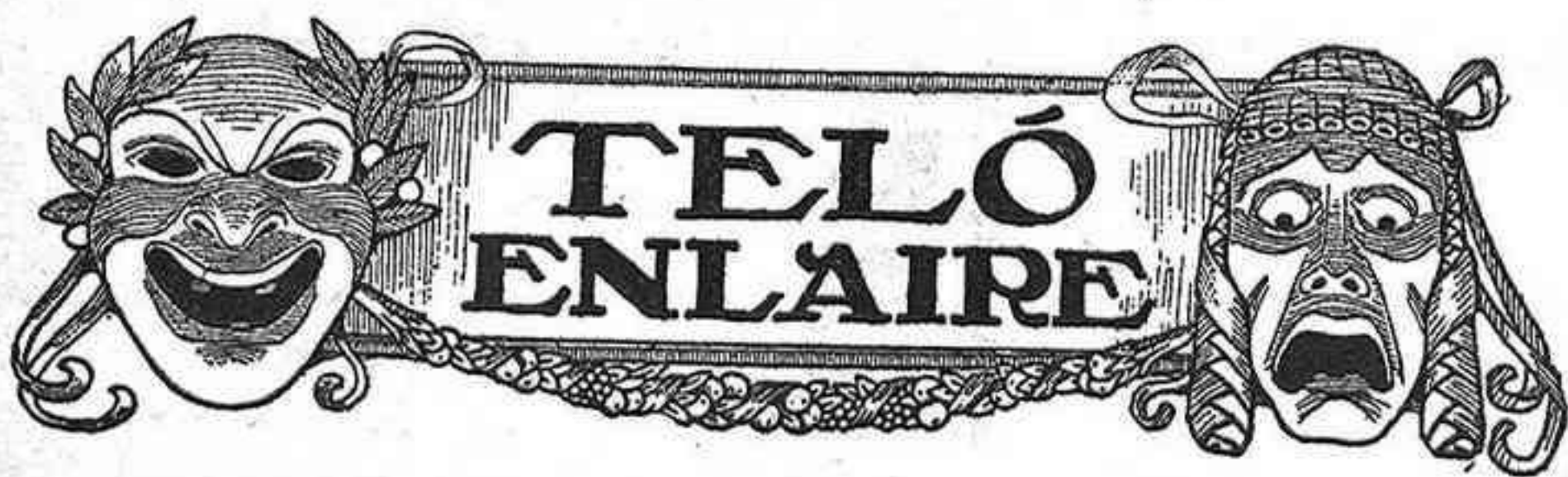
L'art de Viena es un art fi, senyoret, pera paladars avesats a la bombonerie, que abans sols gaudien—fòra del país d'origen—els gourmets nord-americans, més per obra del dollar persuassiu que del bon gust imperant; però, ara, aquest art dominador que passeja triomfalment Princesas, y Condes, y Viudas, per tots els recons del mapa, arrela de tal modo a casa nostra, s'ensenyoreix tant de les categories altes y baixes, de pobres y de rics, de totes les classes socials, y fins de les tres de vapor, que aviat l'Arniches, y en Viérgol, y en Sinesio, hauran d'emigrar a un altre planeta.

Sí. La ferida es de mort pera'l género chico, y si els que hi tenen dret y's creuen ab el deure de ferho no cuiten a fomentar una decisiva reacció proteccionista entre'l public sarsueler, adeu, art tipic, adeu, producció nacional, y adeu trimestres! no trigarem a veure com els milionaris boemis escombren de l'escena als xulos y com els valsos arrastrats donen garrot al garrotín.

Y tot per culpa d'aquella Viuda alegre; una senyora molt alegre y molt divertida, però que ha portat el llanto a la societat...

A la Societat d'Autors Espanyols, s'entén, que, d'ensà que això de l'art de Viena priva, no somia sinó en privacions.

XARAU

PRINCIPAL.—Ab les darreres representacions d'Andrònica han coincidit les primeres de La cambrea; la tragedia ha fet pas al vaudeville, que vaudeville, y dels classics, es la darrera producció arreglada pel senyor Franqueza. L'acció resulta moguda, els quid proquos hi són a dotzenes; el procés comic es alegre y ab moraleja en el desenllas, no arribant mai els xistos a la verdor de les comedies grasses del género modern. Els artistes ajudaren al bon exit sobresortinthi la senyora Xirgu.

—Demà, estrena del dialleg de don Avell Artís y Balaguer Matí de festa, que interpretaran la Xirgu y en Nolla.

—En preparació, El daltabair, comedia en quatre actes

d'autor argentí, arreglo de Santiago Rusiñol, y el drama La reina jove, que en Guimerà destina a l'espiritual protagonista d'Andrònica.

ROMEA.—Dues estrenes menudes han tingut lloc en el terme de vuit dies. La primera es un quadret insignificant original del conegut novelista senyor Foyé Puig, Sant Josep gloriós. No hi passa quasi res, però està escrit ab desenfado y correcció. Confessem, no obstant, que'ns agradà més, d'ell, el dialleg comic estrenat la temporada passada.

L'altra estrena a que'ns referim correspon a la primera representació d'El testament, que no passa de ser una refundició o arreglo d'una sarsueleta molt coneguda y que no cal jutjar com a estrena, doncs per aquet camí repetirem els judicis eternament. ¿Tant poc nou y original produeixen els nostres autors que les empreses hagin de recórrer als desenterraments? Encara que'ns ho juressin no ho creuríem. Lo que hi ha aquí es gat amagat... y ab una quia metàlica molt llarga.

—Ahir degué estrenarse El magistrat, de qual obra tindrem el gust de parlar la setmana entrant.

TÍVOLI.—Y al dir Tívoli, entenguis també Novetats y Nuevo, doncs en els tres teatres a l'hora s'ha celebrat l'aconteixement.

El conde de Luxemburgo es una opereta que en pocs mesos ha voltat triomfalment el món, y que aquí, com a tot arreu, ha obtingut un exit maco de veritat. El llibre, adaptat al castellà pel senyor Cadenas, resulta molt acceptable. En ell no s'hi veu desmillorada l'acció y el dialleg potser ha guanyat en frescor, tal es l'espontaneitat dels seus xistes y el relleu del llenguatge. La falla, molt millor y més original que la de La viuda alegre, es entretinguda a tot serho, plena de vida y de gran plasticitat escènica.

La música hi es abundant y rica en números variats, inspiradíssims molts d'ells y d'efecte segur, com el duo y final esbojerrat en el primer acte y el vals dels petons del segon. En el tercer, el mestre Lleó hi ha afegit quelcom de la seva cullita, quelcom que en Franz Lehar no li deurà agrair, segurament, perquè no hi casa pas gens be. L'interpretació ha sigut cuidada a tot arreu y adoleix sols de falta de veu en els cantants. La presentació, en els tres teatres, tot lo esplèndida a que'ns tenen acostumats d'un temps ensà les nostres empreses.

ELDORADO.—Darrerament ens ha donat a coneixer la companyia Suárez una comedia d'un tal López Monis, La vida burguesa. Es una obra ab pretensions de sátira social que no convens ni per la tesis ni pel procediment. Sembla escrita pera'ls xinos, y encara pera'ls xinos de la galeria, doncs als senyors y als botiguers que paguen més enllà de dos ralets pera que'ls distreguin no'ls convenceran mai els ridiculs anatemes que desde les taules y per boca dels comics els llença l'autor. Llàstima que una companyia tan discreta com la de la Neus Suárez s'entretenga en estudiar aquet género de produccions!

L. L. L.

ESQUELLOTS

En veritat fa riure el coro de lamentacions que, ab no poca extranyesa del public imparcial, acaben d'estrenar les minories esquerrana y regionalista del nostre Excelentíssim Ajuntament.

Cert que'ls regidors del *caudillo*, prenentse l'Hisenda municipal com cosa *propia*, la distribueixen y gasten al seu gust, importantse'ls un pito lo que pugui dir l'opinió y les conseqüències que aquet desgavell mai vist portarà ben aviat a Barcelona.

Però ¿qui són els regionalistes y els esquerristes pera queixarse d'això?

Haguessin observat tots ells desde un principi la conducta que la previsió y el bon sentit els imposaven, y avui tindrien autoritat pera cridar fort y aixecar ardidament el pendó de la protesta.

Però ¿ab quin dret venen ara a adoptar actituds airades, quantes y tantes coses han fet els lerrouxistes ab la col·laboració, millor dit, ab la complicitat de regionalistes y esquerrans?

¿No són ells els que'ls varen ajudar a perpetrar aquell vergonyós escàndol de les festes de Maig, que costà a Barcelona prop d'un milió de pessetes, no perdudes, certament, per tothom?

¿No són ells els que, d'acord ab el lerrouxisme, inventaren classes d'inspector d'alumbrat y d'higiene pera repartirles a la callada entre uns quants amics?

¿No són ells els que darrerament y apoiantse en ridiculs *distingos* varen anar a Valencia a fer el Carnestoltes, gastant els diners de la ciutat en companyia d'en Vinaixa?

Y doncs ¿d'aont surten ara ab tants escarafalls y tantes jermiades?

Els lerrouxistes són una calamitat, conformes; però, y ells ¿què són?

Si l'endurse'n els talls grossos de l'immensa cassola del desgavell es paper no massa lluit, se'ns figura que'l sucarhi de tant en tant, encara que sigui ab gest de desdenyosa indiferència, tampoc deü serho gaire.

En Roca y Roca es un home que per poc agafa la ploma.

Sortit de l'Ajuntament per *eliminació*, feia ja temps que'l seu nom no anava pels diaris, y això es cosa que an ell el posa extremadament intranquil.

Aixís, doncs, vinguen uns quants sobres y B. L. M. de la revista *La Actualidad*; un mosso de *Los Amigos de los pobres* que cuidi de repartirles y, sense gastarse cap diner, carta que *te crió* als diaris dolentse de que s'hagi tret el seu nom de la nova edició de l'*Algo*.

En Roca y Roca s'ha enfadat y aixís ha pogut veure, el seu *antie editor*, com ell diu, satisfet l'únic desitg que al suprimirli el nom el guiava.

Y no negaran que ab *algo* s'ha de matar el temps!

Els amos de la civilització.

Als Estats Units hi va tenir lloc no fa gaire un important campionat de boxe.

En el bo de les batusses un dels lluitadors donà a l'adversari un terrible cop de puny al nas fentlo caure estebornit.

Y com que'l cop era fóra de reglament, un dels senyors que formaven el jurat s'avensà al ferit y li digué, ab tota naturalitat, a cau d'orella:

—No passi cuidado... Constarà en acta que'l tanto no val.

L'altre dimecres va haverhi un eclipsi total de Lluna.

¿No'l varen veure vostès?

Tant se val. Per si desitgen enterarse de còm va anar la cosa y de l'impressió que'l fenomen causà als barcelonins, els brindem les dues següents notetes descriptives:

D'*El Poble Català*:

«El cel era ras, d'una serenor extraordinaria, cel d'hivern, propici a les observacions astronòmiques. Malgrat això, *han*

sigut pocs els observadors aficionats. Un fret quiet però molt viu feia més atraienta l'escalfor del llit que'ls poetics fenomens astrals. Els nocturns vianants *s'aturaven un moment a contemplar l'eclipsi, fugint desseguida a pas accelerat...*

»Després de la sortida dels teatres, el fenomen sideral tingué per espectadors els arbres y els edificis...»

De *La Veu*:

«Durant la passada nit les nostres grans vies *han estat animades per nombrosos ciutadans* que contemplaven les diferents fases del eclipsi total de lluna.

»La serenor de la nit ha permès que l'eclipsi's podés observar esplèndidament, *vegentse moltes persones ab binocles* y altra mena d'ulleres fites en la lluna.

»A la sortida dels teatres especialment *se formaven compactes grupus, sent molts els ciutadans que varen anar a dormir tari.*»

¿Què?... ¿Què diuen?... ¿Que aquestes dues relacions se semblen tant com un ou y una castanya?

Aquí precisament està el seu merit.

Y per xò els les donem juntes. Perquè vostès, després d'haverles llegides y riurehi una mica, triin ab tota independència la que'ls vingui més de gust.

O, si ho consideren preferible, se quedin sense cap.

Que es, com ja poden suposar, el determini que havem pres nosaltres.

A l'Arcaldia's reb un telegrama:

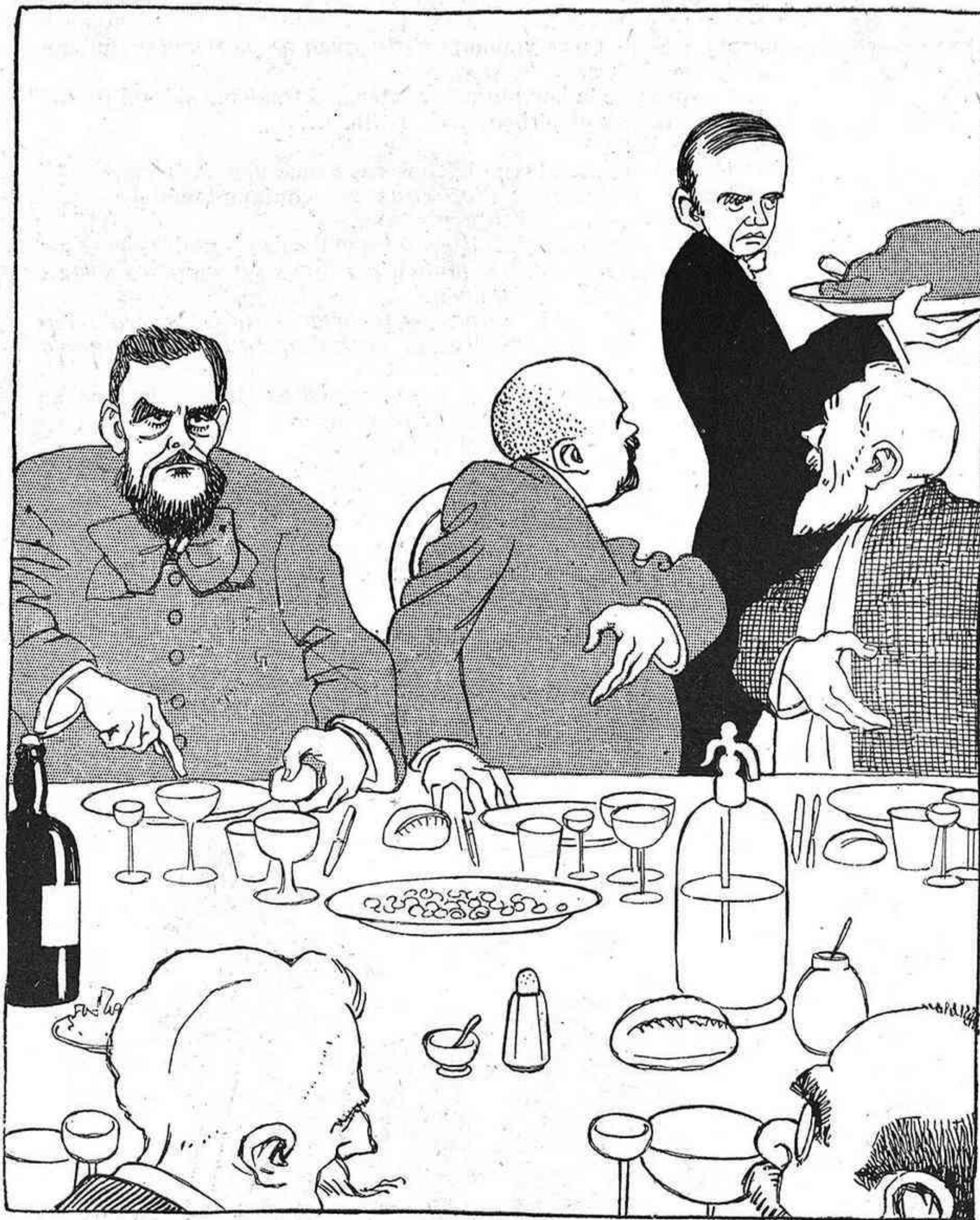
«Obligado guardar cama ataque hepático.—Marianao.»

UN PROJETE

Nous figurins de municipals aristocratics.
(Ab motiu d'haverse nombrat Arcalde a un senyor marquès.)

PIJARDI

APAT D'HONOR

— Què volen?... Una mica de llimona pel llus?
 — Sí, senyor... Y, de passada, pot portar una mica més de llus pe'n Llimona.

En Serraclara an en Janssens:

— Què voldrà dir això d'hepàtico?
 — Que'l nombrament encara no ha sortit a la *Gaceta*...

— Ah! Com si diguessim... Això es la lluna; entornemsen al llit?...

En Serraclara contestant el telegrama:

«Esta corporación sentimiento ataque celebrará rápida mejora.»

Hi ha *Señorías* y *Excelencias* que no s'haurien de morir mai.

Hojas del árbol caídas...

Dimars fou sorprès un obrer de les brigades que havia encès una gran foguera de fulles seques, al passeig de Sant Joan.

A l'esser detingut, el pobre home s'excusà dient que obeïa ordres superiors.

Efectes del fred, que comença a deixar-se sentir.

Y es clar... ab l'excusa d'en Pau (Tobella) en Pere (l'obrer de les brigades) s'escalfa.

En Batlle, comensant una de les seves divertides cròniques de treatres:

«Con una noche á perros, soplando una tramontana...»

¡Alto!...

Perquè vegi que som generosos, li perdorem això de «noche á perros», que no's diu d'aquesta manera; però, vingui aquí, cronista amic, ¿per quines misterioses raons escriu vostè *tramontana* així, en cursiva? ¿Encara no sab que tramontana es un mot tan lleítimament castellà com, per exemple, *zanahoria*?

¡Ah! Això l'ensenyarà a no sortir de casa en «noches de perros.» En nits dolentes així, el cronista que coneix els seus interessos y estima el *metiere*—que diu vostè—se queda a caseta y repassa un xic la gramàtica. Cregui, cregui a qui li vol be...

Senyora Vanguardia, està vostè en un error.

La singular ocurrencia de voler instalar parades de flors sota *las patibularias lámparas*, com diu vostè, del passeig de Gracia, no es cosa dels lerrouxistes, sinó del regidor senyor Ramoneda, qui, desde que prengué possessió del carrec, no s'ha ocupat de res més ni ha tingut altra fatlera que portar a cap aquet desatino, contra'l qual clama y protesta tot Barcelona.

¿Encara no'n cometen prou de barrabasades els subdits de don Alacandro que, pera acabar de desacreditarlos, hi ha necessitat d'atribuilshi aquesta?

A cada hu lo que sigui seu, respectable confrare.

El qui a les gentils floristes ha declarat fiera guerra no es un subdit del *caudillo*, sinó un prohóm de l'Esquerra.

¡Arriba! Ja s'ha inventat un'altra associació.

Porta per titol *Instituto médico-social*, y, segons sembla, tot se redueix a una martingala política del doctor Queraltó, destinada a veure si, ab el vot de les *intelligentes* masses lerrouxistes, pot arribar a ser concejal, y, si la cosa's presenta propicia, diputat a Corts.

Y, encara que sembli mentida, hi ha personalitats ilustres que's presten a secundar aquesta brometa.

¡Com està la ciencia, cavallers!

Va de conferencies.

Ab el nou governador civil senyor Portela acaba de tenir una entrevista l'ex-diputat a Corts senyor Tort y Martorell.

A què's deurà el xiu-xiu?

Quin objecte haurà tingut l'entrevista?

Tranquilisemnos.

Tractantse d'en Tort y Martorell per forsa ha de ser una *insignificancia*.

Durant la darrera sessió municipal, alguns regidors que sentien fresca varen permetre's restar en el Saló de Cent ab el barret posat.

Y doncs, el retrat que presideix en la capsalera del Saló? ¿Ja hi han pensat be en els perills que pot portar l'irreverencia?

Celebrar la sessió ab el cap cobert!... Be són prou mal educats!—pensaran vostès.

Però, es lo que deien els lerroxistes:

—Se'ns pot perdonar l'indelicadesa en gracia a l'ironia que tanca... No ho varem fer pel fred, no... Ho varem fer per enemistat al trono.

Entre dos enamorats que estan a punt de casarse:

—Escolta... No havia pensat mai a preguntartho... ¿No tens pas el vici de roncar?

—No, noia, no.

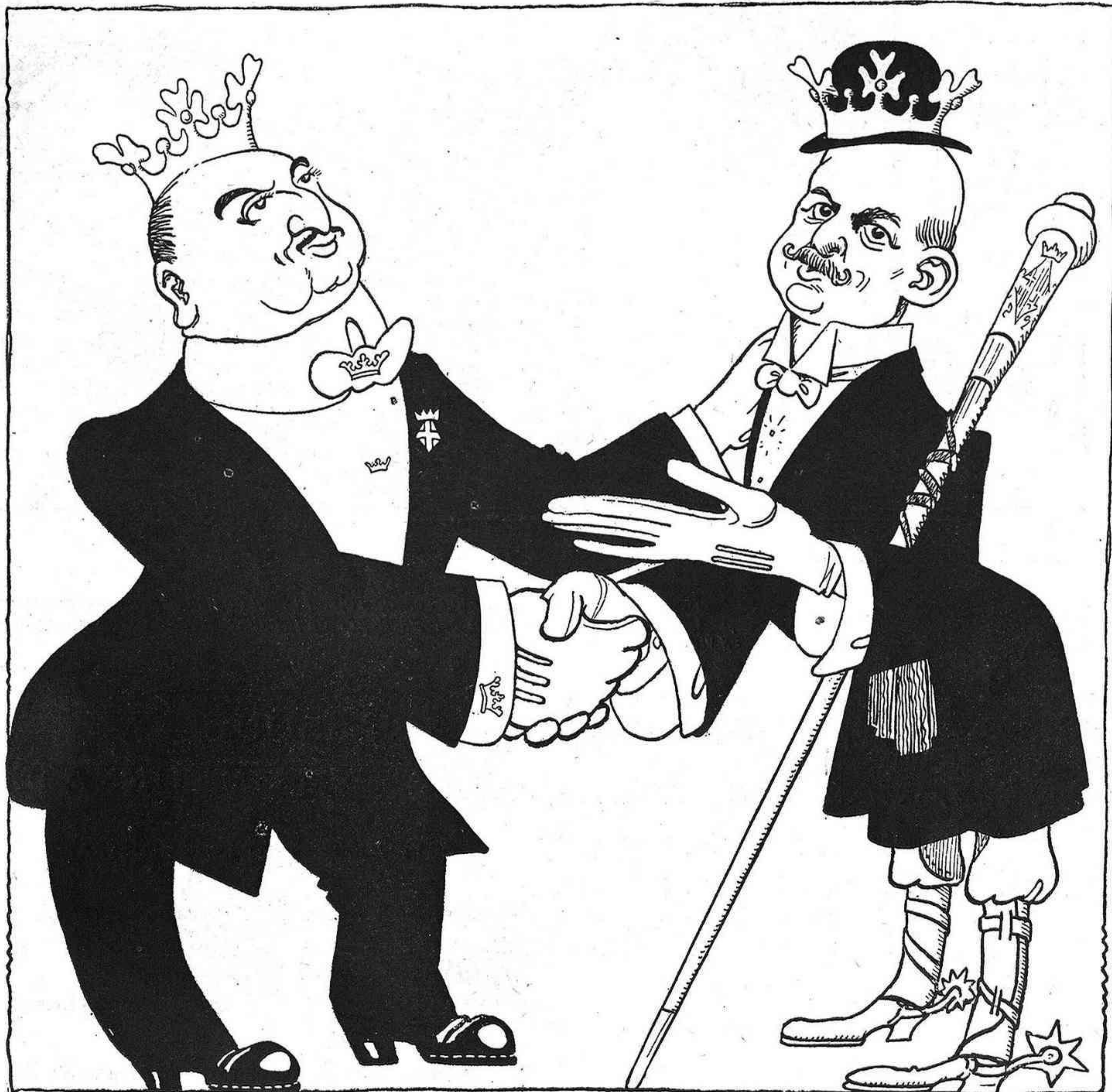
—Vols dir, que no?... Com ho sabs?

—Ai ai! Ahir mateix vaig estar despert tota la nit pera fixarmhi.

PETIT CORREU

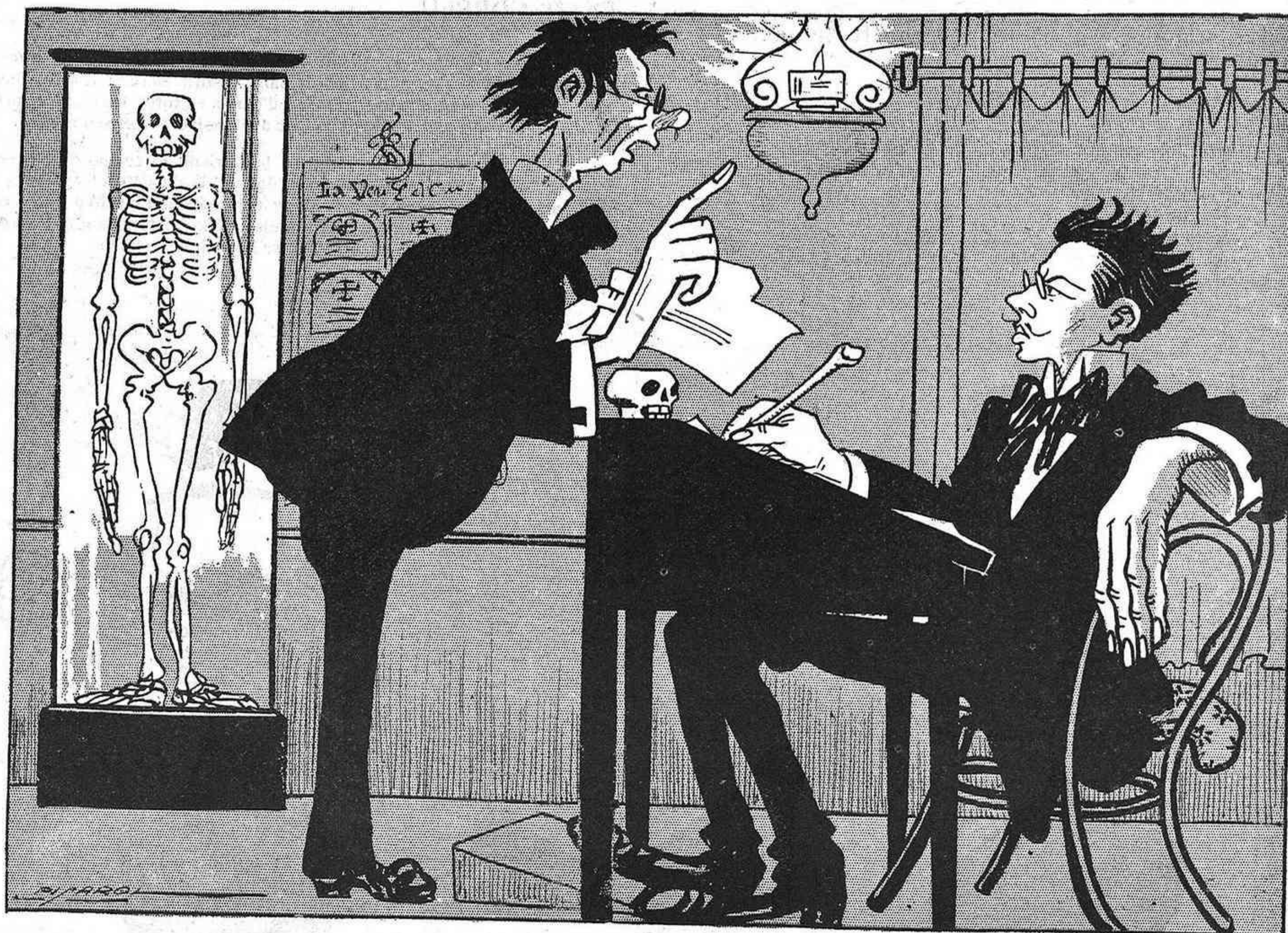
Fins demà, dissabte, estarà visible a cà'n Parés l'Exposició de *Notes de l'alta montanya*, originals del celebrat paisatgista J. Berga y Boada, oberta el dia 19. Figuren en ella una trentena d'obres, en totes les quals hi brilla la trassa soberana d'aquest artista, unic avui, potser, en el seu gènero.

∴ Ab motiu de la *Festa Major* de la barriada, el casino *El Progreso*, de Sant Andreu de Palomar, celebrarà durant els dies 30 del corrent y els vuit primers de Desembre, varis festeigs, entre ells una funció d'òpera, concerts y un ball de rams. Salut y alegria els desitja L'ESQUELLA, qui agraeix l'invitació que per la Junta d'*El Progreso* li ha sigut enviada.

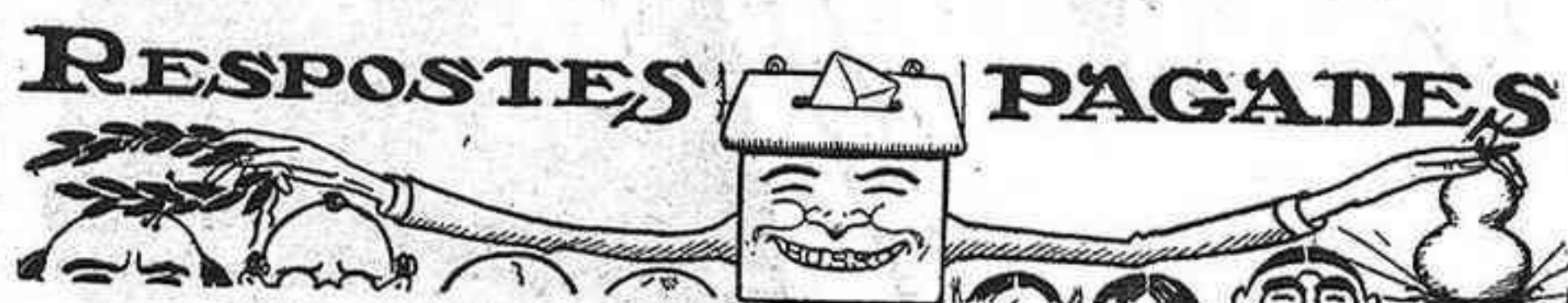
TESTES CORONADES

—Senyor Marquès, com ho passa?
 —Be y, vostè, jove Marquès?
 Què fan per Casa la Vila?
 —Psè!... Tirem, tirem, tirem...

A LA REDACCIÓ DE LA VANGUARDIA

—Be, com quedem?... An aquest senyor Tolstoi l'hem de donar per viu o per mort?
 —Que'ns ha enviat esquila per publicar, la família? No?... Doncs es viu, home, es viu!

Peret de Roda: Si tenim humor d'arreglarla, anirà.—Toni Gros: L'acudit no'ns resulta.—Andreu Grau: Ni com a versos ni com a xisto, no pica gaire alt.—Maco: No val la pena; disposi.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Alguna cosa s'utilitzarà.—Merlin: Ni la xarada ni el geroglífic.—Ll. Ramis Camaló: La del mitg es la que m'agrada més.—Antoni Diví Pañella: La forma no està mal, no, senyor. Llàstima d'idea aclaparadora!—Josep Sadurni Mas de los Valls: Entra en cartera.—Zas-Zis: Es bastant enginyós. Potser el destinarem a un dels almanacs.

SOLUCIONS

Als darrers Trenca-caps: A la Xarada I: Vallvidrera.—A la Xarada II: Llobregat.—A la Xarada III: Odon.—A l'Anagrama: Vaga-Vagá.—A la Targeta: Gala Placidia, Guimerà.—A la Conversa: Just.—Al Jeroglífic I: Escrita.—Al Jeroglífic II: Perdiu.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:
 Llibreria Espanyola,
 Rambla del Mitg, núm. 20
 BARCELONA

Preus de subscripció:
 Fòra de Barcelona,
 cada trimestre:
 Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ALMANAC pera 1911

Sortirà dintre pocs dies

La pròxima edició de l'«ALMANAC DE L'ESQUELLA» superarà en merits artístics y literaris a tots els almanacs precedents.

L'ALMANAC DE L'ESQUELLA PERA 1911, además de contenir notables reformes en el text y en la presentació, constituirà, ell sol, una «Biblioteca», per la varietat y l'extensió dels interessants originals, tot obres sòlides y completes, que constaran en el sumari.

L'ALMANAC DE L'ESQUELLA pera 1911 insertarà, entre altres valiosos y sugestius treballs,

Una detallada monografia, «La creixensa de Barcelona»: Un documentat estudi d'«Historia Municipal»: Una «obra teatral», completa: Un «poema líric», tot sencer: Una «novela», també tota d'una pessa
 Historia: Art: Literatura: Amenitats: Folk-lore: Balls típics de Catalunya: Cansons populars de la terra
 Jocs y joguines pera la mainada

Tot inedit y encarregat expressament pera l'ALMANAC.

COLABORADORS: Salvador Sanpere y Miquel.—A. Rovira y Virgili.—Apeles Mestres.—Rossend Serra y Pagès.—Avelí Artís y Balaguer.—Gabriel Alomar.—A. March.—Joan Puig y Ferreter.—Xavier Alemany, etc.

Magnífica coberta a varies tintes.—Dibuixos.—Làmines artístiques.—Caricatures.—Reproduccions.

Un tomo de 112 planes, gran tamany — Preu: UNA pesseta

Poden, corresponsals y llibreters, formular les demandes

CARLOS KAUTSKY

LA DOCTRINA SOCIALISTA

TRADUCCIÓN Y NOTA PRELIMINAR DE

PABLO IGLESIAS y J. A. MELIA

Un tomo en 8.º — Ptas. 3'50

BAZAR DE LA UNIÓN

UNIÓN NÚM. 3 — BARCELONA

EFFECTOS PARA ESCRITORIO

Talonarios de la Lotería de Navidad

DIETARIO PARA 1911

Desde 1 á 2'50 pesetas

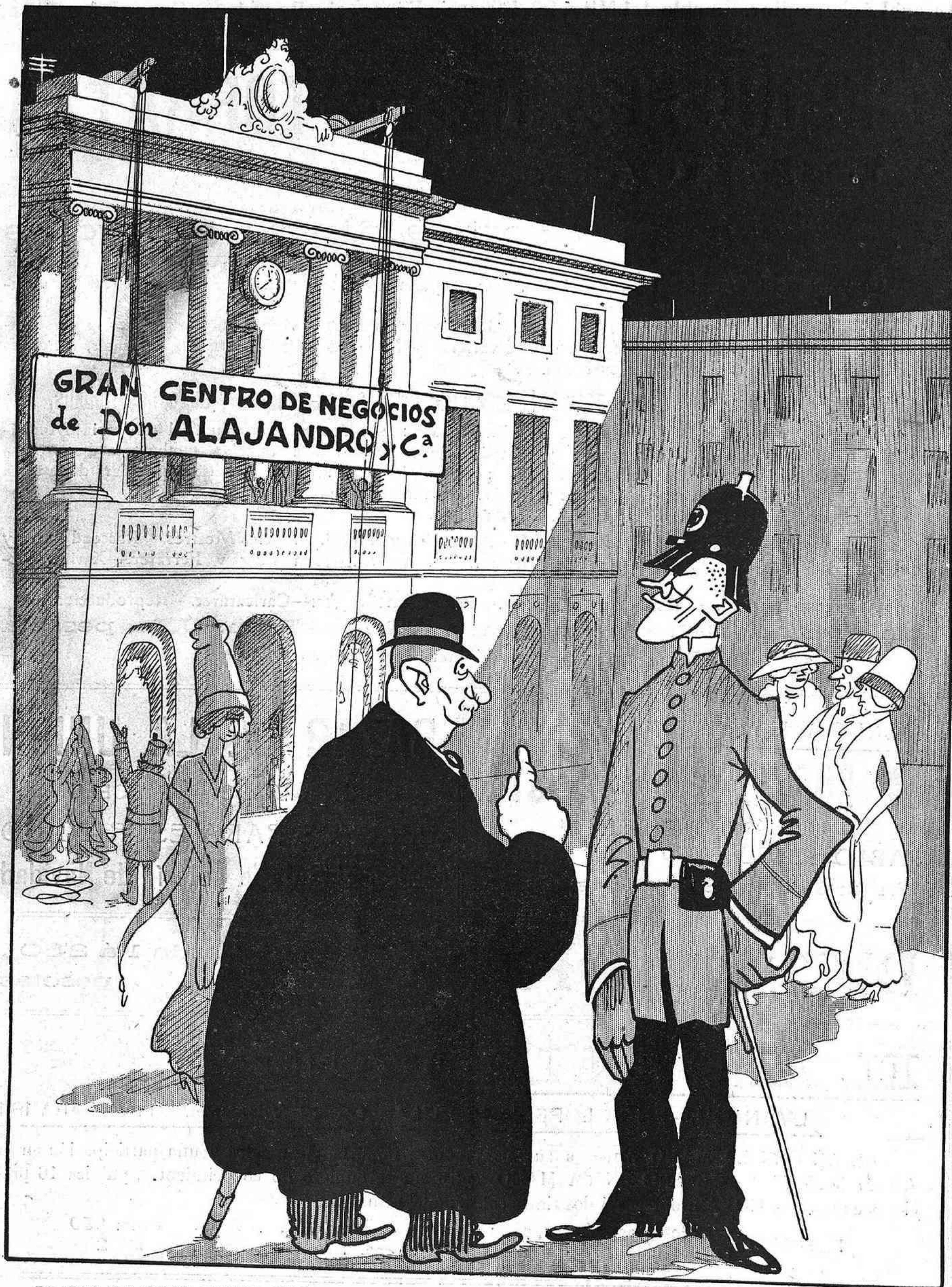
EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE-ENCICLOPEDIA POPULAR DE LA VIDA PRÁCTICA PARA 1911

EL AÑO EN LA MANO ofrece a sus compradores importantes regalos y una participación en la Lotería de Navidad.—EL AÑO EN LA MANO, entre un sinnúmero de conocimientos, publica 16 preciosos cuadros de GOYA, impresos á dos tintas sobre papel estucado.

PRECIOS: { Edición económica, encuadernada en cartóné. Ptas. 1'50
 » de lujo, con tapas oro y relieve. » 2

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

PLASSA DE SANT JAUME, NÚMERO 1

—¿Per què l'hi posen, aquet lletrero?
—Verá V.: con el impulso que ha adquirido el establecimiento, casi era una necesidad.